

EIP Zrnate stročnice – pridelava, predelava in uporaba: Uvajanje novih praks v pridelovalno-predelovalni verigi zrnatih stročnic

Avtorji: mag. Manfred JAKOP¹, dr. Aleš KOLMANIČ³, dr. Marko FLAJŠMAN², dr. Darja KOCJAN-AČKO², dr. Jože VERBIČ³, dr. Viktor JEJČIČ³, dr. Barbara ČEH⁴, Mateja STRGULEC⁵, dr. Blaž CIGIČ², dr. Tamara KOROŠEC⁶, Urška LISEC¹, Miha SLAPNIK², dr. Silva GROBELNIK-MLAKAR¹,
Ustanova: ¹Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede UM, ²Biotehniška fakulteta UL, ³Kmetijski inštitut Slovenije, ⁴Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, ⁵Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije enota Novo Mesto, ⁶Zunanja sodelavka

Kontaktne podatki vodje projekta: mag. Manfred Jakop, manfred.jakop@um.si

Spletna stran projekta: <http://zrnatestrocnice.um.si/>

Vodilni partner:
Univerza v Mariboru,
Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede

Člani partnerstva:

- Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo in Oddelek za živilstvo,
- Kmetijski inštitut Slovenije,
- Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije,
- KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Novo Mesto),
- Jožica Kure (kmetijsko gospodarstvo),
- Alojz Ferlan (kmetijsko gospodarstvo),
- Bojan Leskošek (kmetijsko gospodarstvo),
- Žipo Lenart d.o.o. (kmetijsko gospodarstvo),
- Miran Grubič (kmetijsko gospodarstvo),
- Alojz Topolovec (kmetijsko gospodarstvo).

Praktični problem:

Zrnate stročnice so pomemben del prehranske varnosti države, bodisi neposredno kot hrana za ljudi ali posredno kot krma za živali. V človeški prehrani so stročnice hranilno bogata živila. Odlikuje jih velika vsebnost beljakovin z dobro aminokislinsko sestavo. Velika vsebnosti beljakovin ter ugodna aminokislinska sestava sta tudi vzrok za njihovo uporabo v živinoreji. Večanje zavedanja in povpraševanja po t.i. varni ter lokalni hrani ustvarja moment, ki ga velja izkoristiti tudi s pridelavo zrnatih stročnic.

V letu 2019 smo zrnate stročnice v Sloveniji pridelovali le na 2 % njivskih površin (soja; 1.447 ha).

Pričakovani rezultati

Optimizacija tehnologij pridelave (DS 1): povečana ekonomičnost pridelave zrnatih stročnic in s tem večje zanimanje za pridelavo na slovenskih kmetijah, manjša obremenitev okolja (dušik, FFS), zmanjšanje ostankov plastike v okolju pri pridelavi visokega fižola v hmeljiščih, povečana samooskrba kmetij z beljakovinsko krmo, krajše trgovske verige zaradi kakovostne domače surovine za nove izdelke, ustvarjanje novih delovnih mest in povečanje prihodkov v kmetijski panogi.

Preskušanje tehnologij toplotne obdelave soje/sojinih pogač in krmljenje živalim (DS 2): povečan interes za nakup domače soje, primerne tehnološke rešitve toplotne obdelave soje/sojinih pogač.

Zrnate stročnice v humani prehrani (DS 3): rešitve in možnosti procesiranja stročnic namenjenih za humano prehrano.

Dosedanji rezultati projekta

(DS 1): Priprava priporočil dobre kmetijske prakse na področju; gnojenja z N (soja, fižol), inokulacijo (soja, fižol), uporabo različnih kombinacij FFS, uporabo zmanjšanih odmerkov FFS v kombinaciji z mehanskim zatiranjem plevelov, uporabe česala in prstastega okopalnika v soji, pridelave soje brez oranja, uporabe biorazgradljive vrvice v pridelavi visokega fižola, rastnega prostora, globine setve in sortimenta zrnatih stročnic.

(DS 2): Končanje izdelave prototipa naprave za pridobivanje olja in toplotne obdelave sojinih pogač, priprava protokola termične obdelave soje/pogač, priprava vsebin za izračunavanje krmnih obrokov z zrnatimi stročnicami za prežvekovalce in neprežvekovalce.

(DS 3): Vrednotenje primernosti uporabe fižola sorte 'sivček' in različnih sort soje za pripravo različnih namazov, priprava rastlinskih namazov z zrnatimi stročnicami v katere vključimo čebulo, rastlinska olja (sončnično, bučno) in različne začimbe, priprava kislega testa iz sojine, fižolove in moke lupine, ki jih je možno vključiti v različne pekovske izdelke, proučevanje vpliva pasterizacije na strukturne in senzorične lastnosti namazov iz zrnatih stročnic in testiranje primernosti posameznih sort soje za pripravo tofuja.

Aktivnosti v letu 2021

- širjenje rezultatov praktičnih preizkusov z ogledi na kmetijah in strokovnimi prispevki preko različnih medijev (TV, radio, splet, revije, socialna omrežja, predavanja...),
- izdelava video posnetkov in priročnikov s strokovnimi vsebinami,
- izdelava diplomskih in magistrskih del povezanih z zrnatimi stročnicami,
- aktivno sodelovanje pri vključitvi zrnatih stročnic v SKP 2021-2027,
- izvedba zaključne konference s predstavitvijo rezultatov (FKBV).

Spletna stran

Zrnate stročnice – pridelava, predelava in uporaba

